

KRAJSKÉ KOLO OLYMPIÁDY
ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY (2020/2021)

kategória B
PRVÁ ČASŤ – PÍSOMNÁ
Test

Čas na vypracovanie testu: 30 minút

Ukážka 1

7:19 5.10. po

Celkový čas 4 hod 5 min, vzdialenosť 161 km

 [Os 4303](#)

RegioJet, a.s. >

● 7:19 Zlatná na Ostrove

● 7:33 Komárno

 [Os 4806](#)

Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. >

● 7:39 Komárno

● 8:05 Nové Zámky

 Presun asi 6 min

 [Bus 404407 9](#)

ARRIVA Nové Zámky, a.s. >

● 8:32 Nové Zámky,,rázc.k žel.st.

● 8:52 Šurany,,aut.st. 2

 Presun asi 8 min

 [R 811 Sitno](#) R   D

Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. >

● 9:09 Šurany

● 10:24 Žarnovica

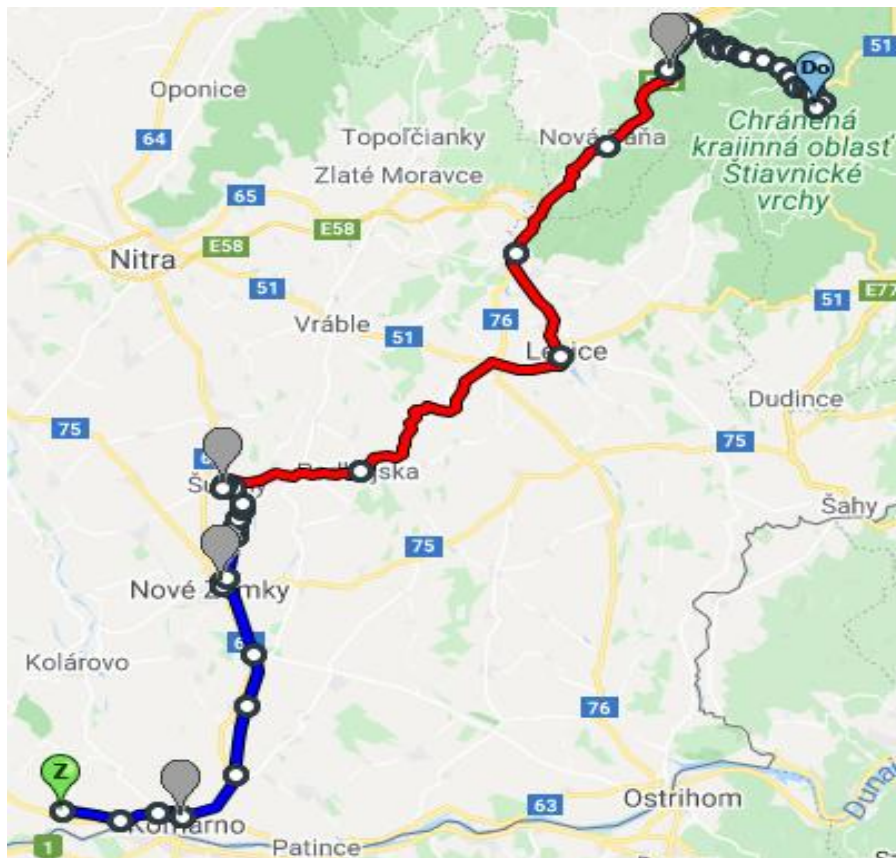
 Presun asi 2 min

 [Bus 602409 10](#)

S.A.D. Zvolen a.s. >

● 10:39 Žarnovica,,žel.st.

● 11:24 Banská Štiavnica,,križ.

Zdroj: <https://cp.hnonline.sk/>, [stiahnuté 6. 8. 2020]

1. Na ktorom úseku cesty má podľa ukážky 1 spoj najviac zastávok?
 - A. Komárno – Nové Zámky
 - B. Nové Zámky – Šurany
 - C. Šurany – Žarnovica
 - D. Žarnovica – Banská Štiavnica

2. Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky 1?
 - A. Zastávka autobusu a železničná stanica v Nových Zámkoch sú od seba vzdialené menej ako zastávka autobusu a železničná stanica v Žarnovici.
 - B. Zastávka autobusu a železničná stanica v Nových Zámkoch sú od seba vzdialené viac ako autobusová a železničná stanica v Šuranoch.
 - C. Cesta osobnými vlakmi trvá dlhšie než autobusmi, hoci ide o navzájom porovnateľnú vzdialenosť.
 - D. Cesta rýchlíkom Sitno trvá najdlhšie, pretože predstavuje najdlhší úsek z celej plánovanej trasy.

3. V ktorej možnosti sa všetky slová skloňujú podľa rovnakého vzoru?
 - A. Oponice, Dudince, Vráble
 - B. Nitra, Šahy, Topoľčianky
 - C. Podhájska, Zlatná, Nová Baňa
 - D. Ostrihom, Šurany, Dunaj

4. V ktorej možnosti sa nachádza značka z ukážky 1?
- A. po
 - B. km
 - C. a. s.
 - D. S. A. D.
5. Ktoré tvrdenie platí o prvej časti ukážky 1?
- A. Obsahuje tri jednoduché rozvité dvojčlenné vety.
 - B. Nachádza sa v nej chybné použitá interpunkcia.
 - C. Využíva výlučne prostriedky verbálnej komunikácie.
 - D. Potrebuje pre správne pochopenie priloženú mapu.
6. Koľko dopravcov zabezpečuje podľa ukážky 1 spojenie medzi Zlatnou na Ostrove a Banskou Štiavnicou?
- A. dvaja
 - B. traja
 - C. štyria
 - D. piati
7. V ktorom meste musí podľa ukážky 1 cestujúci čakať na ďalší spoj najdlhšie?
- A. V Nových Zámkoch.
 - B. V Žarnovici.
 - C. V Šuranoch.
 - D. V Zlatnej na Ostrove.
8. Ktorý slohový postup sa uplatnil v ukážke 1?
- A. informačný
 - B. výkladový
 - C. opisný
 - D. hybridný
9. Doplňte do nasledujúcej vety slovo, ktoré tvorí súčasť lexikologického termínu a patrí na vynechané miesto.
Výraz *chránená krajinná oblasť* patrí medzi _____ slovné spojenia.
10. Ktorým slovotvorným postupom vzniklo slovo *presun*?
- A. skracovaním
 - B. odvodzovaním
 - C. skladaním
 - D. Ani jedna možnosť nie je správna.

11. Pre ktorý deň v týždni platí grafikon v ukážke 1?

Ukážka 2

Miroslav Válek – Strom

Čierny dub chodí po lese
Sám ako prst
dupe do zeme
trasie hlavou
nemá pokoja

Nájde most
prejde do mesta
šliape po trávnikoch
vráža do stien
rúca domy
zakrýva si oči
volá o pomoc

Vlasy dupkom
hovoríte:
Čo sa zbláznil?
Taký dobrý strom!

Hovoríte! Hovoríte!
Sú ešte iné veci
dobráci!

Čo spraví človek
vytrhnutý z pôdy, v ktorej žil
vyvrátený od koreňov
sám ako prst
zúfalý?

Hľadá svoje miesto na zemi?
Hľadá pokoj?
Hľadá pekný konár čo sa nezlomí
hľadá strom?

Čierny dub chodí po lese
Vyhýbajte sa mu!

Zdroj: VÁLEK, M.: Strom. Dostupné na: https://www.babelmatrix.org/works/sk/V%C3%A1lek%2C_Miroslav-1927/Strom

12. V čom spočíva významový paradox, ktorý obsahuje prvé dvojveršie básne *Strom*?

- A. Dub sa správa ako človek, ktorý niečo hľadá.
- B. Dub je strom, no stromy sa nemôžu pohybovať.
- C. Dub má zelené, prípadné hnedé lístie, nie čierne.

D. Dub je sám v lese, ktorý majú predsa tvoriť stromy.

13. Ktoré slovo má v ukážke 2 ironizujúci význam?

- A. *dobráci*
- B. *prst*
- C. *most*
- D. *hovoríte*

14. Ktoré tvrdenie o básni *Strom* je nepravdivé?

- A. Je možné ju zaradiť k spoločenskej lyrike.
- B. Báseň ako celok možno chápať ako alegóriu.
- C. Lyrický subjekt sa v nej stotožňuje s autorom.
- D. Autor v nej využil voľný verš a strofické členenie.

15. Ktoré slovo sa začína nepárovou znelou (zvučnou) spoluhláskou?

- A. *zúfalý*
- B. *nájde*
- C. *hovoríte*
- D. *čierny*

16. V ktorej možnosti prichádza k spodobovaniu?

- A. čierny dub chodí po lese
- B. čo spraví človek
- C. šliape po trávnikoch
- D. hľadá konár, čo sa nezlomí

17. Ktorý slovný druh vytvára v básni *Strom* ilúziu rozprávania?

- A. podstatné mená
- B. prídavné mená
- C. slovesá
- D. príslovky

18. V ktorej strofe básne *Strom* sa nachádza anafora?

- A. V prvej.
- B. V druhej.
- C. V predposlednej.
- D. V žiadnej.

19. Vypíšte z ukážky 2 podstatné meno ženského rodu v tvare A sg., ktoré sa skloňuje podľa vzoru *kosť*.

20. Vypíšte z básne *Strom sloveso/slovesá* v rozkazovacom spôsobe.

Ukážka 3

Michal Hvorecký – Silný pocit čistoty

(úryvok, upravené)

Aspoň, že sa pohla. Dupol som nohou na zadný koniec dosky a Mao mi skočil rovno do ruky. Tento jednoduchý pohyb prosto zbožňujem. Je to fantasticky jednoduché – rovno do ruky! Mao-ce-tungova usmiata tvár bola trochu zablatená.

Neviem prečo, ale musel som sa zasmiať. Zrejme ju to urazilo, chuderku. No ale plakať by si nemusela, zlatko moje, veď si už dospelá, veď si už prečítala celého Hemingwaya!

To už kráčala popri mne. Nevedel som, prečo sme šli práve tadiaľ, kadiaľ sme šli, a nie inakadiaľ. Pri nej som nechápal takmer nič. Ale mlčanie bolo už naozaj trochu pridlhé.

„Tak čo, ako sa máme?“

Toto som sa spýtal. Ja! Nechcel by som sa v tej chvíli vidieť.

„Teba to so mnou nebaví, však?“

Žeby prvýkrát niečo múdre? Áno, máš pravdu. Dokonca vôbec. Len keby si nebola taká pekná!

„Ty by si bol najradšej niekde úplne inde. S niekým úplne iným. Najradšej by si ma nevidel. Leziem ti na nervy, však?“

Z toho množstva múdrych slov z jej úst som bol trochu zaskočený. Takže zaradom: áno, áno, áno, a veľmi, možno viac, než si ochotná pripustiť.

No neodpovedal som. Kráčali sme ďalej. Skejt v ruke ma príjemne pokúšal. Hľadela na mňa svojimi modrými očami a mne bolo jasné, že chce počuť niečo upokojujúce, čo jej dokáže, že sa vo mne nesklamala. Aspoň si to myslím, zopár ľúbostných románov som sa aj ja snažil – aj keď neúspešne – dočítať do konca. A ona zasa nebola až taká hlúpa, aby nevedela, že mám zakaždým problémy, keď jej mám povedať nie.

Ale mne sa ani trochu nechcelo klamať, pretože som nemusel. Mária je v podstate zlaté dievča, ale mohla už pochopiť, že ja nie som bežný človek, že som niekde inde.

„Odpovedz mi, prosím ťa! Vieš, že si najviac zo všetkého cením úprimnosť!“

Možno keby nepovedala túto poslednú vetu, vydržal by som s ňou tak, ako som vydržal zakaždým doteraz. Nadchol by som sa súčasnou nekomerčnou kinematografiou. Zahorel vnútorne prežívanou vášňou k ezoterickej hudbe. Alebo sa znepokojil nad hrozivým rozmachom imperiálneho konzumu. No dostal som zo seba iba „hmhm“.

Vtedy už bol Mao na zemi a ja z opačnej strany na ňom. Dvakrát som sa odrazil pravou nohou. Prešiel som medzi parkujúcimi autami (jedno z nich si bude musieť napraviť pravé bočné zrkadlo). Doprial som si boardslide po zábradlí (bez prichytenia skejtu rukou a s nabratím slušnej výšky pri zoskoku!). Zaškrípali brzdy

a ozvalo sa trúbenie, ktoré neprestávalo, ani keď som už zmizol v pasáži. Nasmeroval som si to rovno do Camelu.

Tesne pred pubom som za sebou začul výkrik „Christiáán!“. Váhu celého tela som okamžite presunul na pravú nohu. S menším oškretím som zastavil a opätovne dokázal tvrdenie klasikov, že napriek absencii brzdy sa na doske dá bez problémov brzdiť.

Bol to starý kamoš Leo, ktorého som nevidel od čias základky. Tak som ho ihneď pozval na pilsner, aby on potom pozval mňa, ja zasa jeho a potom sme sa rozišli.

Medzitým som sa dozvedel, že si robí matúru a chce začať podnikáť v záhradkárstve, pretože jeho babka má veľké polia s kvetmi, na ktorých sa dajú točiť veľké prachy, v čo verím, pretože ľudia kvety kupujú a budú kupovať stále.

Mal som zrazu výbornú náladu. Fajn človek, ten Leo.

21. Vypíšte z ukážky 3 prvé slovo z prvého vnútorného monológu v poradí.

22. Ktorá vlastnosť by sa dala pripísať Christiánovi z ukážky 3?

- A. vynaliezavosť
- B. domýšľavosť
- C. priamosť
- D. panovačnosť

23. Ktoré tvrdenie o Christiánovi vyplýva z ukážky 3?

- A. Považoval sa za dobrého skejtera.
- B. Vo vzťahu k Márii veľa obetoval.
- C. Bol z Máriinej prítomnosti nervózny.
- D. Veľmi si cenil priateľov z detstva.

24. V ktorej vete z ukážky 3 je vyjadrený dôvod, pre ktorý Christián zostáva v nefunkčnom vzťahu s Máriou?

- A. *Z toho množstva múdrych slov z jej úst som bol trochu zaskočený.*
- B. *Ved' si už prečítala celého Hemingwaya!*
- C. *Pri nej som nechápal takmer nič.*
- D. *Len keby si nebola taká pekná!*

25. Doplňte správny termín z lexikológie do nasledujúcej vety.

Nespisovné slová z ukážky 3 *základka* a *matúra* predstavujú študentský/žiacky _____ .